

Často kladené otázky

ECA/14/49

Luxemburg 5. novembra 2014

Výročná správa za rok 2013 – Často kladené otázky

1. Schválil EDA účtovnú závierku za rok 2013?

Áno. EDA schválil účtovnú závierku za rok 2013 ako spoľahlivú (vyjadril „výrok bez výhrad“), ako tomu bolo za každý rozpočtový rok od roku 2007. EDA dospel k záveru, že účtovná závierka za rok 2013 vyjadruje verne zo všetkých významných hľadísk finančnú situáciu EÚ a jej výsledky za príslušný rok.

Okrem vyjadrenia stanoviska k účtovnej závierke je EDA taktiež povinný vyjadriť stanovisko – na základe audítorského testovania – k tomu, či boli **príslušné** platby vykonané v súlade s pravidlami EÚ. **Za rok 2013 bola odhadovaná chybovosť na úrovni 4,7 % zistená v týchto transakciách opäť príliš vysoká na to, aby EDA mohol vyjadriť výrok bez výhrad k riadnosti výdavkov.**

2. Zlepšuje sa finančné hospodárenie EÚ?

Odhadovaná chybovosť sa v posledných rokoch veľmi nezmenila, ale je neustále nad 2 % „prahom významnosti“ⁱ. Situácia je v jednotlivých oblastiach politiky odlišná, avšak prijateľná je len v administratívnych výdavkoch EÚ. (pozri [graf](#))

EDA opakovane odporúča zlepšenie systémov kontroly na úrovni členských štátov a EÚ a ďalšie zjednodušenie pravidiel s cieľom zlepšiť kvalitu výdavkov a znížiť chybovosť.

3. Čo teda znamená odhadovaná chybovosť 4,7 %?

4,7 % podiel je odhad výšky prostriedkov, ktoré sa nemali vyplatiť z rozpočtu EÚ, pretože sa nepoužili v súlade s pravidlami EÚ, a teda nie sú v súlade s tým, čo Rada a Parlament plánovali dosiahnuť prostredníctvom príslušných právnych predpisov EÚ.

ECA Press

Damijan Fišer – pracovník tlačového oddelenia

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

Tel.: (+352) 4398 45410 Mobil: (+352) 621 55 22 24

E-mail: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA Youtube: [EUAuditorsECA](https://www.youtube.com/EUAuditorsECA) eca.europa.eu

Medzi typické chyby patrili **platby príjmom alebo na projekty, ktoré neboli oprávnené, alebo za nákup služieb, tovarov alebo investícií, pri ktorých neboli správne uplatnené pravidlá verejného obstarávania.** (pozri [graf](#))

4. Celková výška rozpočtu EÚ na rok 2013 bola 148,5 mld. EUR a chybovosť predstavovala 4,7 %. Znamená to, že sa premrhalo 7 mld. EUR z prostriedkov EÚ?

V minulosti niektorí komentátori vynásobili celkový rozpočet EÚ chybovosťou, čím dospeli k celkovej výške „premrhaných peňažných prostriedkov“. **Tento prístup je zjednodušujúci a môže byť zavádzajúci.** EDA pri testovaní overuje, či sa peniaze EÚ vynaložili na účel, na ktorý boli určené, či sú náklady správne vypočítané a či sa dodržali pravidlá oprávnenosti.

Niektoré chyby zahŕňajú peniaze, pri ktorých neboli dodržané pravidlá oprávnenosti: napríklad podpora na výskum udelená spoločnosti, ktorá bola klasifikovaná ako „malý alebo stredný podnik“, pričom bola v úplnom vlastníctve veľkej spoločnosti. Pri niektorých chybách dochádza k porušeniu pravidiel verejného obstarávania, napríklad priame udelenie zákazky na dodatočné stavebné práce na letisku spoločnosti bez toho, aby sa iným potenciálnym uchádzačom poskytla príležitosť na predloženie svojich ponúk za najnižšiu možnú cenu.

V týchto prípadoch mohli mať finančné prostriedky EÚ určitý pozitívny dosah a istý prínos, hoci sa v plnej miere nedodržali podmienky vzťahujúce sa na ich využívanie. Na druhej strane môžu byť niektoré zákonné a riadne výdavky zbytočné, napríklad výstavba diaľnice bez zohľadnenia akýchkoľvek potrieb v oblasti dopravy.

5. Ako vznikajú chyby?

Chyby vznikajú vtedy, keď príjemcovia nedodržia pravidlá pri predkladaní žiadostí o financovanie EÚ. Na získanie nároku na financovanie EÚ príjemcovia musia dodržať osobitné pravidlá EÚ a v niektorých prípadoch vnútroštátne pravidlá. Tieto pravidlá sú stanovené v snahe zabezpečiť a zaručiť, aby sa výdavky vynaložili na účely plánované Radou a Parlamentom.

Chyby vznikajú vtedy, keď sa tieto pravidlá porušia. Napríklad navrhovatelia projektov, ktorí nedodržiavajú pravidlá verejného obstarávania, výskumné strediská, ktoré žiadajú o preplatenie nákladov, ktoré sa netýkajú projektov financovaných EÚ, alebo poľnohospodári, ktorí nedodržiavajú svoje záväzky v oblasti životného prostredia. Vo výročnej správe za rok 2013 sa nachádzajú príklady chýb zistených počas audítorského testovania.

6. Ak je v roku 2013 odhadovaná chybovosť v platbách 4,7 %, znamená to, že 95,3 % rozpočtu EÚ sa čerpalo v súlade s pravidlami?

Nie. Stanovisko EDA k výdavkom EÚ je založené na rozsiahlej vzorke zahŕňajúcej všetky oblasti politiky. Transakcie zo vzorky sa podrobne kontrolujú a zistené chyby sa vyčíslujú a používajú na výpočet odhadovanej chybovosti.

Je však veľa chýb, ktoré EDA nevyčísluje, napríklad menej závažné porušenia pravidiel verejného obstarávania, nedodržanie pravidiel týkajúcich sa zverejňovania či nesprávna transpozícia smerníc EÚ do vnútroštátnych právnych predpisov. Tieto chyby nie sú zahrnuté do odhadovanej chybovosti EDA.

7. Sú zistené chyby prípadmi podvodu?

Vo veľkej väčšine prípadov nie. Podvod znamená úmyselné klamanie s cieľom získať výhody. Hoci je bežnými audítorskými postupmi ťažké odhaliť úmyselnú činnosť s cieľom podvodu, EDA odhalí každý rok vo svojom audítorskom testovaní niekoľko podozrení z podvodov. Všetky tieto prípady sa oznamujú úradu OLAF, Európskemu úradu pre boj proti podvodom, ktorý podľa potreby vedie vyšetrovania v spolupráci s orgánmi členských štátov.

8. Koho tu treba obviňovať – členské štáty, alebo Európsku komisiu?

V konečnom dôsledku zostáva vina na strane toho, kto predloží nesprávne žiadosti na financovanie. Systémy kontroly na úrovni členských štátov a EÚ by však v prvom rade mali zabrániť spracovaniu takýchto žiadostí, alebo ich následne odhaliť a napraviť. Z auditov EDA vyplýva, že tieto systémy kontroly sú vo všeobecnosti len čiastočne účinné. Preto sa vyskytujú chyby v platbách.

EDA odhaduje, že chybovosť vo výdavkoch, s ktorými hospodári Komisia spoločne s členskými štátmi, je 5,2 %. Vo zvyšných prevádzkových výdavkoch, ktoré riadi priamo Komisia, predstavuje chybovosť 3,7 %. Zistili sa mnohé príklady nedostatkov v systémoch riadenia a kontroly na úrovni členských štátov i Komisie.

Oblasti zdieľaného hospodárenia, akými sú výdavky na poľnohospodárstvo a súdržnosť, predstavujú 80 % rozpočtu EÚ. Je možnosť využiť systémy kontroly účinnejšie a znížiť chybovosť. EDA dospel k záveru, že pri veľkej časti zistených chýb mali vnútroštátne orgány dostatok informácií, aby mnoho z nich odhalili a napravili pred tým, ako požiadali Komisiu o preplatenie výdavkov. Chybovosť sa tým mohla výrazne znížiť, napríklad zo 6,7 % na 2,0 % vo výdavkovej oblasti rozvoj vidieka, životné prostredie, rybné hospodárstvo a zdravie.

9. Komisia môže od členských štátov žiadať vrátenie prostriedkov v prípade, že boli nesprávne vynaložené. Aký to má vplyv na chybovosť?

Finančné opravy a spätné získavanie prostriedkov sa zohľadňujú v rámci chybovosti odhadovanej EDA, ak sa prostredníctvom nich vrátia platby, ktoré boli počas roka nesprávne vykonané.

Dochádza k tomu, ak sa identifikujú nesprávne výdavky, ktoré sa vylúčia z výkazov, ktoré príslušný členský štát zaslal Komisii, a/alebo ak to v priebehu roka vedie k spätnému získaniu prostriedkov od príjemcov. Tieto podmienky sa však splnia len niekedy.

Za rok 2013 mali činnosti súvisiace s opravnými opatreniami a spätným získaním finančných prostriedkov, ktoré uskutočnili orgány v členských štátoch a Komisii, pozitívny dosah na odhadovanú chybovosť. Bez týchto činností by bola celková odhadovaná chybovosť 6,3 % namiesto 4,7 %.

Vo výdavkovom období 2007 – 2013 sa členským štátom neposkytli dostatočné podnety na správne vypracovanie žiadostí o úhradu, keďže chybné žiadosti mohli jednoducho zrušiť a nahradiť novými bez toho, aby došlo k strate prostriedkov z rozpočtu EÚ. Pravidlá upravujúce politiku súdržnosti v novom období 2014 – 2020 znižujú možnosti na využívanie týchto postupov. Dosah tejto zmeny by mal byť viditeľný v budúcom vynakladaní výdavkov.

10. Čo myslíte pod „zameraním na výsledky“?

Finanční manažéri EÚ a členských štátov by mali venovať väčšiu pozornosť tomu, čo sa dosahuje projektmi a činnosťami financovanými EÚ, a nesústrediť sa len na to, či boli ukončené v súlade s pravidlami. Napríklad výdavky na letiská a cesty, ktoré budú ľudia skutočne využívať, a financovanie zelených projektov, ktoré skutočne pomáhajú životnému prostrediu.

TLAČOVÁ DOKUMENTÁCIA k výročnej správe za rok 2013 je dostupná v 23 jazykoch EÚ na stránke www.eca.europa.eu

ⁱ Prah významnosti, pod ktorým chyby nemajú významný dosah.